

est ut relictam patris uxoris suae, relictam fratris uxoris suae, relictam filii uxoris suae nemo sibi in matrimonium sumat; relictam (3) consanguineorum uxoris suae usque in tertiam progeniem nemo in uxorem sumat. In quarta vero, & quinta si inventi fuerint, non separentur. Ecce quam varie de affinitatis observatione loquuntur auctores. Alii enim usque ad septimum gradum eam observari sanciunt; alii vero in quinto, vel quarto matrimonium contracta non dividunt. Sed illi veritatis rigorem, isti misericordiae dispensationem videntur proponere. Potest enim Ecclesia dispensare in copula affinium usque ad tertium gradum, sicut Gregorius dispensavit in quarto gradu consanguinitatis. Illud autem non est praetereundum quod Gregorius Venerio Episcopo scripsit. (e) „Sedem apostolicam consulere decrevisti, si mulier copula nuptiali extraneo viro conjuncta cognationi eius pertineat, si eo defuncto cognatio maneat, vel sub alio viro cognationis transire copulam. . . . Si una caro (4) fuerit, quomodo aliquis eorum potest (5) propinquo uni pertinere, nisi (6) pertineat alteri? Hoc minime posse fieri credendum est. Porro uno defuncto, in superstitie affinitas non deletur, nec alia copula conjugalis affinitatem copulae prioris solvere valet. Sed nec alterius conjunctionis soboles placet ad affinitatis prioris viri consortium transire. . . . Si quis ergo sacrilego, & temerario ausu in defuncto quarit propinquitatem extinguere, vel sub altero affinitatis vocabulo dissipare, vel susceptas soboles alterius copulae propinquitati prioris credit legitime sociari; hic negat Dei verbum validum esse, quod dixit, Gen. 11. 24. Erunt duo in carne una. Ecce hic prohibet, si mortuo primo viro uxor ejus alii nupsit, filios de secundo viro genitos ducere uxores de cognatione prioris viri: quia filii mediante matre ad cognationem prioris viri pertinent, cum quo mater eorum una caro extiterat. Hoc idem etiam Innocentius Papa (in Romana Synodo) ait: „Si qua mulier ad secundas nuptias transierit, & ex eis sobolem genuerit, nullatenus potest ad consortium cognationis prioris viri peringere. (7) Hoc autem observandum est usque ad septimum generis gradum; sed maxime usque ad tertium, & quartum, sicut supra positum est.“

Si conjugium sit inter eos qui nota consanguinitate dividuntur.

ET est sciendum, quod Ecclesia infra praedictos gradus consanguinitatis conjunctos separat. Si autem ignorerant conjuncti fuerint in conspectu Ecclesiae, & postmodum probata consanguinitate ejusdem iudicio separati, quaeritur, utrum copula illa conjugium fuerit. Quibusdam videtur non fuisse conjugium, quia non erant legitima personae; sed tamen de crimine excusantur per ignorantiam, & quasi conjugium reputatur, quia bona fide, & per manum Ecclesiae convenerunt: unde & filii eorum legitimi habentur. Alii vero dicunt fuisse conjugium, licet non essent legitima personae: quia talium conjunctiones vocantur canones conjugia, ubi de personis agitur, quarum testimonio consanguineorum sit dirimenda conjunctio. Unde Urbanus Papa. (d) „Si duo viri, vel tres consanguinitatem iurejurando firmaverint, vel ipsi forte confessi fuerint, conjugia dissolvuntur. Si vero neutrum contigerit, Episcopi eos (8) per fidem Christi obtestentur, quatenus palam fateantur, si se recognoscunt consanguineos. Si se iudicio Episcoporum segregaverint, alia matrimonia non prohibeantur contrahere.“ Idem, ubi supra cap. „Notificamus.“ „Notificamus tibi, ut cum tres, vel duo ex propinquiis ejus qui accusatur, hanc propinquitatem iuramento firmaverint, vel si duo, vel tres ex antiquioribus Januasibus, (9) quibus haec propinquitas est nota, qui bonae famae, & veracis testimonii sint, remoto amore, timore, pretio, & omni malo studio, praedicta firmaverint, sine mora conjugia dissolvantur. Consanguineos vero extraneorum nullus accuset, vel consanguinitatem in Synodo computet; sed propinqui, ad quorum notitiam pertinet. Si autem progenies tota defecerit, ab antiquioribus, & veracioribus, quibus propinquitas nota sit, Episcopus canonice requirat: & si inventa fuerit, separentur.“ (e) Ecce quibus accusantibus, & testificantibus dirimenda sit consanguineorum conjunctio, quae conjugium vocatur.

Distinctio utilis.

HIC dicendum est, quod aliud est fornicatio, aliud stuprum, aliud adulterium, aliud incestus, aliud raptus. Fornicatio licet sit genus omnis illiciti coitus qui fit extra uxorem, tamen specialiter intelligitur in usu viduarum, vel meretricum, vel concubinarum. Stuprum proprie est virginum illicita defloratio. Adulterium est quasi alieni thori violatio: unde adulterium dicitur quasi ad alterius thorum accessio. Incestus est consanguinearum, vel affinium abusus: unde incestuosi dicuntur qui consanguineis, vel affinibus suis abutuntur.

(3) *Al. additur uxorem.* (4) *Al. fuerit.* (5) *Al. propinquus.* (6) *Al. pertinere.* (7) *Nicolai.* Item. „Si qua mulier ad secundas transierit nuptias, & filios & filias ad secundum maritum genuerit, eas nepotibus prioris mariti jungi Sancta Romana Synodus prorsus inhibuit, ut in alio capite subjungitur. Hoc autem observandum est usque ad septimum generis gradum, sed maxime usque ad tertium & quartum, sicut supra positum est.“ Unde Higinus Papa rursus ibi: „Si qua mulier transierit ad secundas nuptias, & ex eis prolem habuerit, ipsa proles non potest se copulare cognationi prioris viri usque ad quartam generationem.“ Et ad marginem. Mirum est an hoc Higinus possit esse qui ex antiquissimis Pontificibus fuit, & secundo saeculo vixit; cum longe posterius restrictio ad quartam generationem facta fuisse videatur. Nec indicatur locus ullus praedicta causa, & q. ubi praecedentia duo capita referuntur. (8) *Nicolai:* per baptismum, per fidem per iudicium Christi. (9) *Nicolai:* idest Genuensibus.

EX EDIT. P. NICOL. (c) Refertur in Decretis causa indicata q. x. cap. *Fraternitatis*, & Venerio Episcopo Calaritano inscribitur. Sed extrat quidem brevis aliqua epistola inter Gregorianas Venerio Episcopo inscripta sine additamento *Calaritani* Lib. X. epist. xviii. nihil tamen in illa huc pertinens, ut nec in epistolis quae multae passim Januarii Episcopo Calaritano inscribuntur. (d) Ut refertur in Decretis causa xxxv. q. vi. cap. *Si duo* ex Concilio Urbani Papae in Apulia celebrato. (e) Ut Fabianus Papa dicit eadem causa xxxv. q. vi. cap. *Consanguineos*; ubi quid est consanguinitatem in Synodo computare, nisi causam probandam in Concilio Episcoporum; vel consensu iudicium suscipere puta enumerando gradus quibus constat?

tuntur. Raptus admittitur, cum puella violenter a domo patris educitur, ut corrupta in uxorem habeatur, sive puellae, sive parentibus vis illata constiterit: & hic morte mulctatur; sed si ad Ecclesiam cum rapta confugerit, privilegio Ecclesiae mortis impunitatem meretur. Attendendum etiam illud Alexandri, qui ait: (f) „Quod frater, sororve uxoris tuae cognati dicuntur, aequivocationis jure fit, & necessitate vulgaris appellationis potius quam ulla cognationis causa. Uxor enim fratris fratrisa potius quam cognata vocatur. Mariti frater leviticus dicitur. Duorum fratrum uxores janitricae vocantur, (10) quasi eandem januam intrantes. Viri soror glos appellatur. Sororis autem vir non habet speciale nomen, nec uxoris frater.“

DIVISIO TEXTUS.

POSTquam determinavit Magister de consanguinitatis impedimento, hic determinat de impedimento matrimonii quod provenit ex affinitate: & dividitur in partes duas. In prima ostendit quomodo affinitas matrimonium impedit. In secunda docet affinitatis nomina, ibi: *Attendendum est etiam illud Alexandri etc.* Prima in tres. In prima ostendit quomodo affinitas matrimonium impedit, sicut & consanguinitas. In secunda ostendit quomodo matrimonium propter consanguinitatem, & affinitatem sit separandum, ibi: *Et est sciendum, quod Ecclesia infra praedictos gradus consanguinitatis conjunctos separat.* In tertia determinat de incestu, quo consanguinitatis, & affinitatis foedus per carnalem copulam violatur, per differentiam ad alia vitia ejusdem generis, ibi: *Hic dicendum est, quod aliud est fornicatio, aliud stuprum etc.* Prima in duas. In prima ostendit quod affinitas ex matrimonio contracta impedit matrimonium. In secunda inquit, utrum affinitas maneat matrimonio transeunte, quod ejus causa erat, ibi: *Illud etiam non est praeterrittendum quod Gregorius Venerio Episcopo scripsit.* Prima in duas. In prima ostendit usque ad quot gradus affinitas matrimonium impedit, sicut & consanguinitas. In secunda objicit in contrarium, & solvit, ibi: *Sed alii videntur concedere in quinta generatione inter affines contrahi conjugium.*

QUESTIO I.

HIC quaeruntur quinque.

Primo. De causa affinitatis.

Secundo. Utrum impediatur matrimonium, sicut & consanguinitas.

Tertio. De illegitimitate filiorum quae ex impedimento matrimonii causatur.

Quarto. De incestu quem ex violatione consanguinitatis, & affinitatis incurrit aliquis.

Quinto. De separatione matrimonii quae fit propter consanguinitatem, vel affinitatem.

ARTICULUS I.

Utrum ex matrimonio consanguinei affinitas causetur.

1. AD primum sic proceditur. Videtur quod ex matrimonio consanguinei affinitas non causetur. Quia propter quod unumquodque, illud magis. Sed mulier ducta per matrimonium non conjungitur alieni de consanguinitate viri, nisi ratione viri. Cum ergo non fiat viro affinis, nec alicui consanguineorum viri affinis erit.

2. Praeterea. Eorum quae sunt ab invicem separata, si uni aliquid jungatur, non oportet propter hoc quod sit alteri conjunctum. Sed consanguinei jam sunt ad invicem separati. Ergo non oportet quod

(10) *Nicolai:* quasi eandem januam terentes, vel per eandem januam intrantes.

EX EDIT. P. NICOL. (f) Quod ex Alexandro subjungitur, sumptum est ex cap. *Quod autem fratres* causa xxxv. q. v. ubi ex Alexandro II. praenotatur.

si aliqua mulier jungatur alicui viro, propter hoc jungatur omnibus consanguineis ejus per affinitatem.

3. Praeterea. Relationes ex aliquibus unionibus innascuntur. Sed nulla unio fit in consanguineis viri, per hoc quod ille ducit uxorem. Ergo non accrescit eis affinitatis relatio.

Sed contra. Vir & uxor efficiuntur una caro. Si ergo vir secundum carnem omnibus consanguineis suis atinet, & mulier eadem atinebit eisdem.

Praeterea. Hoc patet per auctoritates in littera inductas.

QUESTIUNCULA II.

1. Ulterius. Videtur quod affinitas non manet post mortem viri inter uxorem & consanguineos viri. Quia cessante causa cessat effectus. Sed causa affinitatis fuit matrimonium, quod cessat in morte viri: quia tunc solvitur mulier a lege viri, ut dicitur Rom. vii. Ergo nec affinitas praedicta manet.

2. Praeterea. Consanguinitas causat affinitatem. Sed consanguinitas cessat per mortem viri ad consanguineos suos. Ergo & affinitas uxoris ad eos.

Sed contra. Affinitas ex consanguinitate causatur. Sed consanguinitas est perpetua in vinculum quamdiu personae vivunt, inter quos est consanguinitas. Ergo & affinitas; & ita non solvitur affinitas soluto matrimonio per mortem tertiae personae.

QUESTIUNCULA III.

1. Ulterius. Videtur quod illicitus concubitus affinitatem non causet. Quia affinitas est quaedam res honesta. Sed res honestae non causantur ex inhonestis. Ergo ex inhonesto concubitu non potest affinitas causari.

2. Praeterea. Ubi est consanguinitas, non potest esse affinitas: quia affinitas est proximitas personarum ex carnali copula proveniens, omni carens parentela. Sed aliquando contingeret ad consanguineos, & ad seipsum esse affinitatem, si illicitus concubitus affinitatem causaret, sicut quando homo carnaliter consanguineam suam incestuose cognoscit. Ergo affinitas non causatur ex illicito concubitu.

3. Praeterea. Illicitus concubitus est secundum naturam, & contra naturam. Sed ex illicito concubitu contra naturam non causatur affinitas, ut iura determinant. Ergo non ex illicito concubitu secundum naturam tantum.

Sed contra est quod adhuc meretrici unum corpus efficitur, ut patet I. Corinth. vi. Sed ex hac causa matrimonium affinitatem causabat. Ergo pari ratione illicitus concubitus.

Praeterea. Carnalis copula est causa affinitatis, ut patet per diffinitionem affinitatis, quae talis est: *Affinitas est propinquitas personarum ex carnali copula proveniens, omni carens parentela.* Sed carnalis copula

(10) *Nicolai:* quasi eandem januam terentes, vel per eandem januam intrantes.

la est etiam in illicito concubitu. Ergo illicitus concubitus affinitatem causat.

QUÆSTIUNCULA IV.

1. Uterius. Videtur quod ex sponsalibus nulla affinitas causari possit. Quia affinitas est perpetuum vinculum. Sed sponsalia quandoque separantur. Ergo non possunt esse causa affinitatis.

2. Præterea. Si aliquis claustrum pudoris illicitus mulieris invasit, & apertit, sed non pervenit ad operis consummationem, non contrahitur ex hoc affinitas. Sed talis magis est propinquus carnali copulæ quam ille qui sponsalia contrahit. Ergo ex sponsalibus affinitas non causatur.

3. Præterea. In sponsalibus non fit nisi quædam sponsio futurarum nuptiarum. Sed aliquando fit sponsio futurarum nuptiarum, & ex hoc non contrahitur aliqua affinitas, sicut si fiat ante septennium, vel si aliquis habens perpetuum impedimentum tollens potentiam coeundi, alicui mulieri spondet futuras nuptias, aut si talis sponsio fiat inter personas quibus nuptiæ per votum reddantur illicitæ, vel alio quocumque modo. Ergo sponsalia non possunt esse causa affinitatis.

Sed contra est quod Alexander III. Papa extra de sponsal. & matrim. cap., Ad audientiam, prohibuit mulierem quamdam cuidam viro conjungi in matrimonium, quia fratri suo fuerat desponsata. Sed hoc non esset, nisi per sponsalia affinitas contraheretur. Ergo &c.

QUÆSTIUNCULA V.

1. Uterius. Videtur quod etiam affinitas sit causa affinitatis. Quia Julius Papa dicit: *Relictam consanguineam uxoris sue nullus ducat uxorem*, ut habetur xxxv. quæst. 111. cap. *Conradicimus*, & in sequenti capitulo dicitur, quod dux consanguineorum uxores uni viro altera post alteram nubere prohibentur. Sed hoc non est nisi ratione affinitatis quæ contrahitur ex conjunctione ad affinem. Ergo affinitas est causa affinitatis.

2. Præterea. Carnalis commixtio conjungit sicut & carnis propagatio: quia æqualiter computatur gradus affinitatis, & consanguinitatis. Sed consanguinitas est causa affinitatis. Ergo & affinitas.

3. Præterea. Quæcumque uni & eidem sunt eadem, sibi invicem sunt eadem. Sed uxor viri alicujus efficitur ejusdem atinentiæ cum omnibus consanguineis viri. Ergo omnes consanguinei viri sui efficiuntur unum cum omnibus qui atinent mulieri per affinitatem; & sic affinitas est causa affinitatis.

4. Sed contra. Si affinitas ex affinitate causatur, aliquis qui cognovisset duas mulieres, neutram earum posset ducere in uxorem: quia secundum hoc una efficeretur alteri affinis. Sed hoc falsum est. Ergo affinitas non causat affinitatem.

5. Præterea. Si affinitas ex affinitate nasceretur, aliquis contrahens cum uxore defuncti fieret affinis omnibus consanguineis prioris viri, ad quos mulier habet affinitatem. Sed hoc non potest esse, quia maxime fieret affinis viro defuncto. Ergo &c.

6. Præterea. Consanguinitas est fortius vinculum quam affinitas. Sed consanguinei uxoris non efficiuntur affines consanguineis viri. Ergo multo minus affines uxoris efficiuntur eis affines; & sic idem quod prius.

SOLUTIO I.

Respondeo dicendum ad primam quæstionem, quod amicitia quædam naturalis in communicatione naturali fundatur, ut supra dictum est. Naturalis autem communicatio est duobus modis secundum Philosophum VIII. Ethic. cap. xii. vel xiv. Uno modo per carnis propagationem; alio modo per conjunctionem ad carnis propagationem ordinatam: unde ipse ibidem dicit, quod amicitia viri ad uxorem est naturalis. Unde sicut persona conjuncta alteri per carnis propagationem quoddam vinculum amicitie naturalis facit, ita si conjungantur per carnalem copulam. Sed in hoc differt, quod persona conjuncta alicui per carnis propagationem, sicut filius patri, fit particeps ejusdem radicis, & sanguinis: unde eodem genere vinculi colligatur filius consanguineis patris quo pater conjungebatur, scilicet consanguinitate, quamvis secundum alium gradum propter majorem distantiam à radice. Sed persona conjuncta per carnalem copulam non fit particeps ejusdem radicis, sed quasi extrinsecus adjuncta: & ideo ex hoc efficitur aliud genus vinculi, quod affinitas dicitur: & hoc est quod in hoc versu dicitur: *Mutat nupta genus, sed generata gradum*: quia scilicet persona per generationem fit in eodem genere atinentiæ, sed in alio gradu; per carnalem vero copulam fit in alio genere.

Ad primum ergo dicendum, quod quamvis causa sit potior effectu, non tamen oportet semper quod nomen idem effectu, & causæ conveniat: quia quandoque illud quod est in effectu, invenitur in causa non eodem modo, sed altiori: & ideo non convenit causæ, & effectui per idem nomen, neque per eandem rationem, sicut patet in omnibus causis æquivoce agentibus: & hoc modo conjunctio viri & uxoris est potior quam conjunctio uxoris ad consanguineos viri, non tamen debet dici affinitas, sed matrimonium, quod est unitas quædam, sicut homo sibi ipsi est idem, non consanguineus.

Ad secundum dicendum, quod consanguinei sunt quodammodo separati, & quodammodo conjuncti: & ratione conjunctionis accidit quod persona quæ uni conjungitur, omnibus aliquo modo conjungatur; sed propter separationem, & distantiam accidit quod persona quæ uni conjungitur uno modo, alii conjungatur alio modo, vel secundum aliud genus, vel secundum alium gradum.

Ad tertium dicendum, quod relatio quandoque innascitur ex motu utriusque extremi, sicut paternitas, & filiatio; & talis relatio est realiter in utroque: quandoque vero innascitur ex motu alterius tantum; & hoc contingit dupliciter. Uno modo quando relatio innascitur ex motu unius sine motu alterius vel precedente, vel concomitante, sicut in creatura, & Creatore patet, & sensibili, & sensu, & scientia, & scibili; & tunc relatio in uno est secundum rem, & in altero secundum rationem tantum. Alio modo quando innascitur ex motu unius sine motu alterius tunc existente, non tamen sine motu precedente, sicut æqualitas fit inter duos homines per augmentum unius sine hoc quod alius tunc augetur, vel minuitur; sed tamen prius ad hanc quantitatem quam habet, per aliquem motum, vel mutationem, pervenit: & ideo in utroque extremorum talis relatio realiter fundatur. Et similiter est de consanguinitate, & affinitate: quia relatio fraternitatis quæ innascitur aliquo puero nato alicui jam provento, causatur quidem sine motu ipsius tunc existente, sed ex motu ipsius præ-

precedente, scilicet generationis ejus: hoc enim accidit quod ex motu alterius sibi nunc talis relatio innascitur. Similiter ex hoc quod iste descendit per generationem propriam ab eadem radice cum viro, provenit affinitas in ipso ad uxorem sine aliqua nova mutatione ipsius.

SOLUTIO II.

Ad secundam quæstionem dicendum, quod relatio aliqua desinit esse dupliciter. Uno modo ex corruptione subjecti; alio modo ex subtractione causæ, sicut similitudo esse desinit, quando alter similitudinem moritur, vel quando qualitas quæ erat causa similitudinis, subtrahitur. Sunt autem quædam relationes quæ habent pro causa actionem, vel passionem, aut motum, ut in V. Metaph. text. xx. dicitur: quarum quædam causantur ex motu, in quantum aliquid movetur actu, sicut ipsa relatio quæ est moventis, & moti; quædam autem in quantum habent aptitudinem ad motum, sicut motum, & mobile, & dominus, & servus; quædam autem ex hoc quod aliquid prius motum est, sicut pater, & filius, non ex hoc quod est generari nunc, ad invicem dicuntur, sed ex hoc quod est generatum esse. Aptitudo autem ad motum, & etiam ipsum moveri transit; sed motum esse perpetuum est, quia quod factum est, nunquam desinit esse factum: & ideo paternitas, & filiatio nunquam destruuntur per destructionem causæ, sed solum per corruptionem subjecti per alterutrum extremorum. Et similiter dicendum est de affinitate, quæ causatur ex hoc quod aliqui conjuncti sunt, non ex hoc quod conjunguntur: unde non dirimitur manentibus illis personis inter quas affinitas est contracta, quamvis moriatur persona ratione cujus contracta fuit.

Ad primum ergo dicendum, quod conjunctio matrimonii causat affinitatem non solum secundum hoc quod est actu conjungi, sed secundum hoc quod est prius conjunctum esse.

Ad secundum dicendum, quod consanguinitas non est causa proxima affinitatis, sed conjunctio ad consanguineum; non solum quæ est, sed quæ fuit: & propter hoc ratio non sequitur.

SOLUTIO III.

Ad tertiam quæstionem dicendum, quod secundum Philosophum, in VIII. Ethic. conjunctio viri, & uxoris dicitur naturalis principaliter propter proles productionem, & secundario propter operum communicationem: quorum primum pertinet ad matrimonium ratione carnalis copulæ; sed secundum in quantum est quædam societas in communem vitam. Primum autem horum est invenire in qualibet carnali copula, ubi est commixtio seminum, quia ex tali copula potest produci, quamvis secunda desit: & ideo quia matrimonium affinitatem causabat, secundum quod erat quædam carnis commixtio, etiam fornicarius concubitus affinitatem causat, in quantum habet aliquod de naturali (1) conjunctione.

Ad primum ergo dicendum, quod in fornicario concubitu est aliquid naturale, quod est commune fornicationi, & matrimonio; & ex hac parte affinitatem causat: aliud est ibi inordinatum, per quod à matrimonio dividitur; & ex hac parte affinitas non causatur: unde affinitas semper honesta remanet,

quamvis causa sit aliquo modo inhonesta.

Ad secundum dicendum, quod non est inconveniens relationes ex opposito divisas eidem inesse ratione diversorum; & ideo potest inter aliquas duas personas esse affinitas, & consanguinitas non solum per illicitum concubitu, sed etiam per licitum; sicut cum consanguineus meus ex parte patris duxit in uxorem consanguineam meam ex parte matris: unde quod dicitur in diffinitione affinitatis inducta, *omni carens parentela*, intelligendum est in quantum hujusmodi. Nec tamen sequitur quod aliquis consanguineam suam cognoscens, sibi ipsi sit affinis, quia affinitas, sicut & consanguinitas, diversitatem requirit, sicut (2) & similitudo.

Ad tertium dicendum, quod concubitus contra naturam non habet commixtionem seminum quæ possit esse causa generationis: & ideo ex tali concubitu non causatur aliqua affinitas.

SOLUTIO IV.

Ad quartam quæstionem dicendum, quod sicut sponsalia non habent perfectam rationem matrimonii, sed sunt quædam præparatio ad matrimonium; ita ex sponsalibus non causatur affinitas sicut ex matrimonio, sed aliquid affinitati simile, quod dicitur *publicæ honestatis justitia*, quæ impedit matrimonium, sicut affinitas, & consanguinitas, & secundum eisdem gradus, & diffinitur sic: *Publicæ honestatis justitia est propinquitas ex sponsalibus proveniens, robur trahens ab Ecclesiæ institutione propter ejus honestatem*. Ex quo patet ratio nominis, & causa, quia scilicet talis propinquitas ab Ecclesia instituta est propter honestatem.

Ad primum ergo dicendum, quod sponsalia non sui ratione, sed ratione ejus ad quod ordinantur, causant hoc genus affinitatis, quod dicitur *publicæ honestatis justitia*: & ideo sicut matrimonium est perpetuum vinculum, ita & prædictus affinitatis modus.

Ad secundum dicendum, quod vir & mulier efficiuntur in carnali copula una caro per commixtionem seminum: unde quantumcumque aliquis claustra pudoris invadat, vel frangat, nisi commixtio seminum sequatur, non contrahitur ex hoc affinitas. Sed matrimonium affinitatem causat non solum ratione carnalis copulæ, sed etiam ratione societatis conjugalis, secundum quam etiam matrimonium naturale est: unde & affinitas contrahitur ex ipso contractu matrimonii per verba de præsentibus ante carnalem copulam: & similiter etiam ex sponsalibus, in quibus fit quædam pactio conjugalis societatis, contrahitur aliquid affinitati simile, scilicet *publicæ honestatis justitia*.

Ad tertium dicendum, quod omnia impedimenta quæ faciunt sponsalia non esse sponsalia, non permittunt ex pacto nuptiarum affinitatem fieri: unde sive habens defectum ætatis, sive habens votum solemne continentie, aut aliquod hujusmodi impedimentum, sponsalia de facto contrahat, ex hoc non sequitur aliqua affinitas: quia sponsalia nulla sunt, nec aliquis affinitatis modus. Si tamen aliquis minor, frigidus, vel maleficiatus habens impedimentum perpetuum ante annos pubertatis post septennium contrahat sponsalia cum adulta, ex tali contractu contrahitur *publicæ honestatis justitia*: quia adhuc non erat in actu impediendi, cum in ætate puer frigidus, & non frigidus quantum ad actum illum (3) sint æqualiter impotentes.

SO.

(1) Ita Nicolaus ex ms. Al. cognitione. Forte cognatione (2) Al. & e converso. (3) Al. fuit æqualiter impotens.